

A Debian, mint Desktop Operációs Rendszer

Ez a dokumentum segítséget nyújt a Linux mindennapos használatához, a dokumentumszerkesztéstől a video- és zenelejátszáson át a böngészésig. Az itt felhasznált programok, és beállítások csak javaslatok, mindenki saját maga válogathat a debian csomagok széles választékából.

A Debian 5.0 (Lenny) óta elérhető a grafikus telepítés, mely szinte már a Windows telepítés egyszerűségéhez közelít.

A telepítőt számos médián elérhetjük a Debian hivatalos honlapján (www.debian.org).

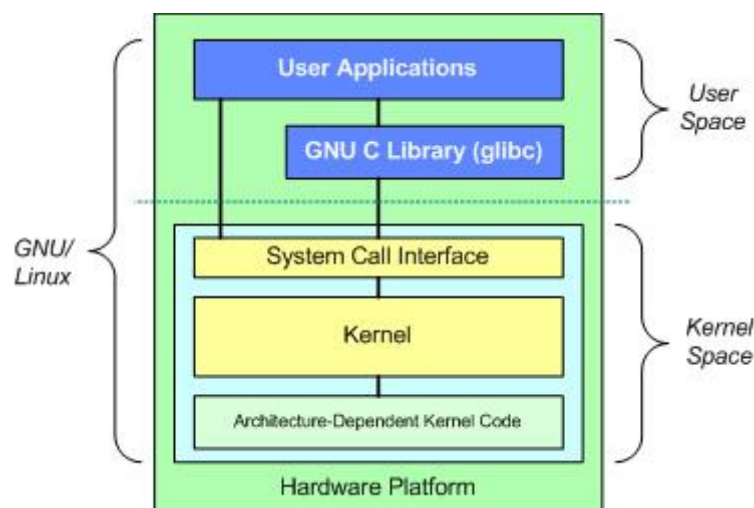
Lehetőségünk van hálózatról, CD-hálózat kombinációval, valamint DVD és USB stick-ről is telepíteni.

A Debian telepítést idő hiányában nem mutatjuk be.

(A feltelepített Debian csak CLI-t (Command Line Interface) tartalmaz.)

A Linux működése röviden.

A Linux két fő rétegből áll, a Kernel Space, és a User Space. Előbbivel az óra keretein belül nem foglalkozunk, később a Hálózati Operációs Rendszerek I. tantárgy foglalkozik vele.

A User Space (felhasználói tér)-ben helyezkedik el az X server, mely a grafikus környezet megjelenítéséért felel. Erre telepítjük fel az ún. héjat, mely a grafikus felület kinézetét (később) adja meg. Lehetőségünk van még a grafikus héj alapértelmezett ablakkezelőjének megváltoztatására is.

Hogyan telepítsünk grafikus felületet:

Mielőtt bármit is elkezdenénk telepíteni érdemes a csomaglistát frissíteni a következő paranccsal:

```
apt-get update
```

Ha már egy alap debian rendszer rendelkezésünkre áll a következő paranccsal telepíthetünk grafikus felületet:

```
apt-get install x-window-system-core kde-core kdm
```

Példánkban az egyik legnépszerűbb grafikus felülettel a KDE-vel ismerkedünk meg, természetesen választhatunk más grafikus „héjat” is, mint például a másik, igen népszerű felületet, a Gnome-ot. Ehhez a következőket kell megváltoztatnunk a parancsunkban:

```
apt-get install x-window-system-core gnome-core gdm
```

Ezekben a parancsokban a x-window-system-core magát a grafikus magot jelenti, majd ezek után kell megadni a használni kívánt grafikus héjat (kde, gnome), majd az ezekhez tartozó rendszerbetöltőt (kdm, gdm).

Ha a telepítésünk végzett, máris indíthatjuk grafikus felületünket a következő paranccsal:

```
startx
```


Plasmoids:

A KDE4 esetében a fejlesztők újragondolták a desktop fogalmát és ebből született a plasmoid felület. A koncepció abban teljesebb, hogy semmilyen eszköz nem kötelező a desktop-on, így a felhasználó gyakorlatilag bármilyen kezelőfelületet kialakíthat magának a már meglévő több mint 50.000!!! plasmoid segítségével, vagy akár a QT4 leíró nyelven köszönhetően saját maga is kreálhat neki tetsző desktop-elemeket.

Magyar nyelv telepítése KDE-re:

Indítsunk egy konzolt a K-menu/system/Konzol menüponttal, majd gépeljük be a következő parancsot:

```
apt-get install kde-i18n-hu
```

Majd a k-menu/Computer/System settings menüpontban keressük meg a nyelvi beállításokat és állítsuk át a nyelvet magyarra! Ezzel készen is volnánk.

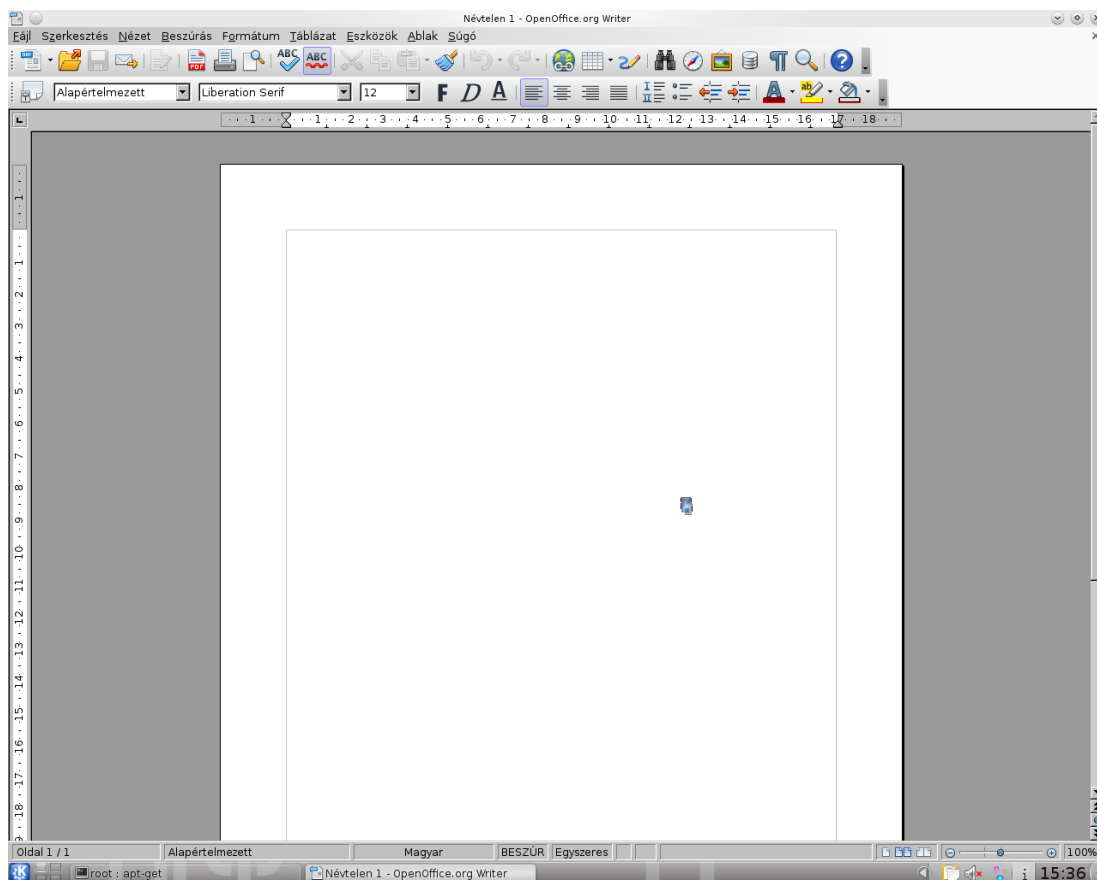
Megjegyzés: Az egész menürendszer magyarosításához újra kell indítani a grafikus felületet.

Irodai alkalmazások telepítése:

Az irodai alkalmazások legelterjedtebb változata az OpenOffice, melyet a következő paranccsal tudunk feltelepíteni, már magyar nyelvel együtt:

```
apt-get install openoffice.org openoffice.org-l10n-hu xpdf
```

A telepítés után a teljes OpenOffice alkalmazáscsomag a rendelkezésünkre áll. Az Xpdf pedig a pdf állományok kezelését könnyíti meg.

Különböző internet-böngészők telepítése:

Két igen népszerű böngészőt a Mozilla Firefox Linuxos változatát és az Opera böngésző telepítését mutatjuk be:

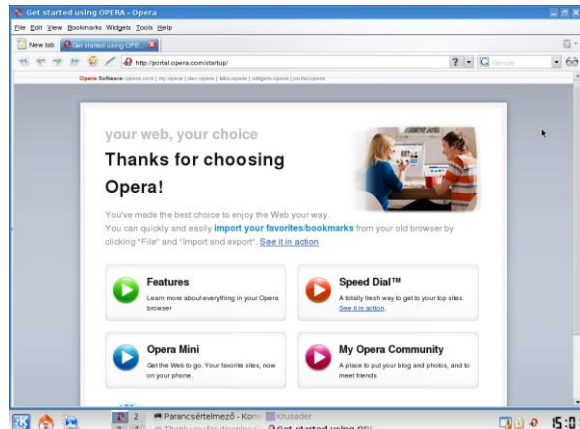
```
apt-get install iceweasel iceweasel-l10n-hu
```

Ezzel már fel is telepítettük Iceweasel nevű firefox alapú web-böngészőnket magyar nyelvel. (A Firefox nem járult hozzá a GNU licenz első indításkori megjelenítésére ezért a program neve Iceweasel lett.) Az Opera böngészőt, az opera.com internet oldalról letöltve a következő paranccsal tudjuk telepíteni:

```
dpkg -i opera_11.02_hu_.deb
```


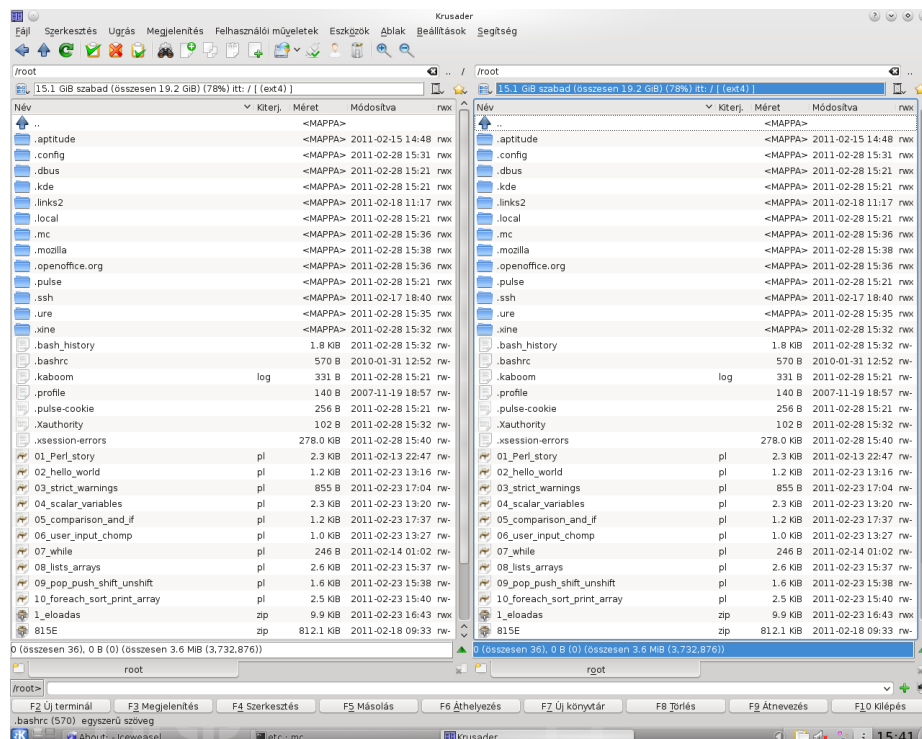
Természetesen a telepítő neve változhat.

Fájlkezelő alkalmazás telepítése:

Erre a célra a Midnight Commander mellett a legalkalmasabb a krusader nevű fájlkezelő, melyek használata szinte teljesen megegyezik a Windowsban használatos Total Commander fájlkezelőjével. A telepítés a már megszokott módon zajlik:

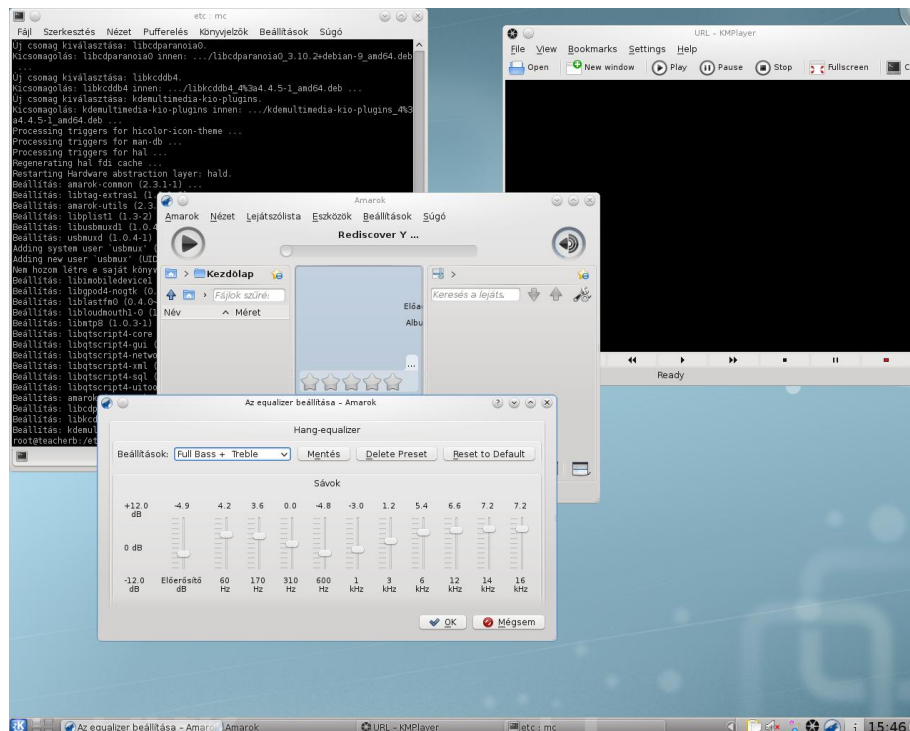
```
apt-get install krusader
```


Médialejátszók telepítése:

A legelterjedtebb Linuxos videó lejátszó az mplayer, melynek grafikus frontendje a kmpayer-el telepíthető, és az igen népszerű foobar zenelejátszó Linuxos változata az amarok:

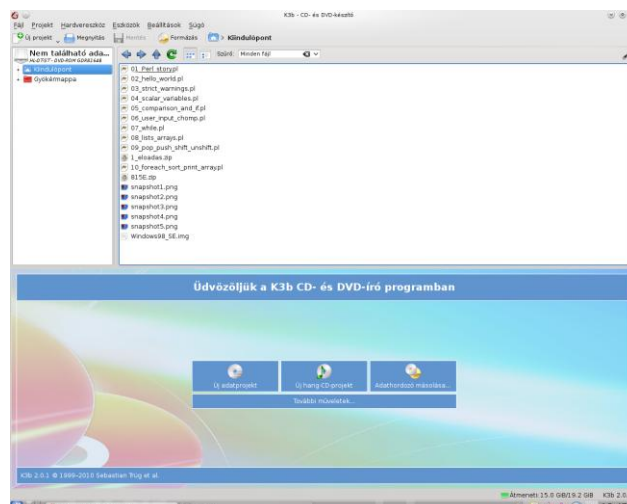
```
apt-get install kmpayer amarok
```


CD/DVD író program telepítése:

A CD/DVD író programok közül a legelterjedtebb a K3B. Telepítése a szokásos módon zajlik, már magyar nyelven:

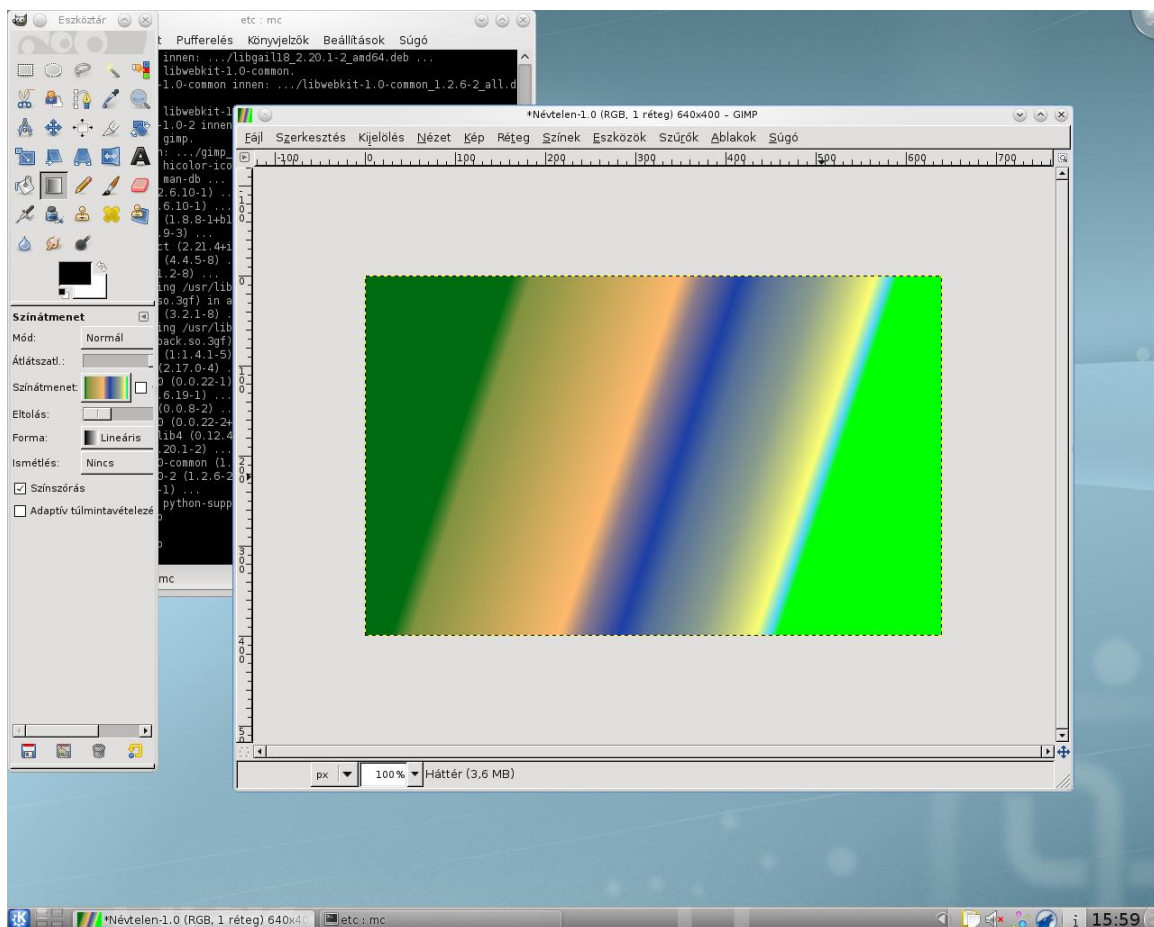
```
apt-get install k3b k3b-i18n cdrdao dvd+rw-tools
```


Képszerkesztő:

A KDE-ben használatos képszerkesztő a gimp mind a réteges képfelépítést, mind a színátmenet, mind az előre beállított effekteket is támogatja, a képnézegetést a KDE egyik alapprogramja a kview biztosítja:

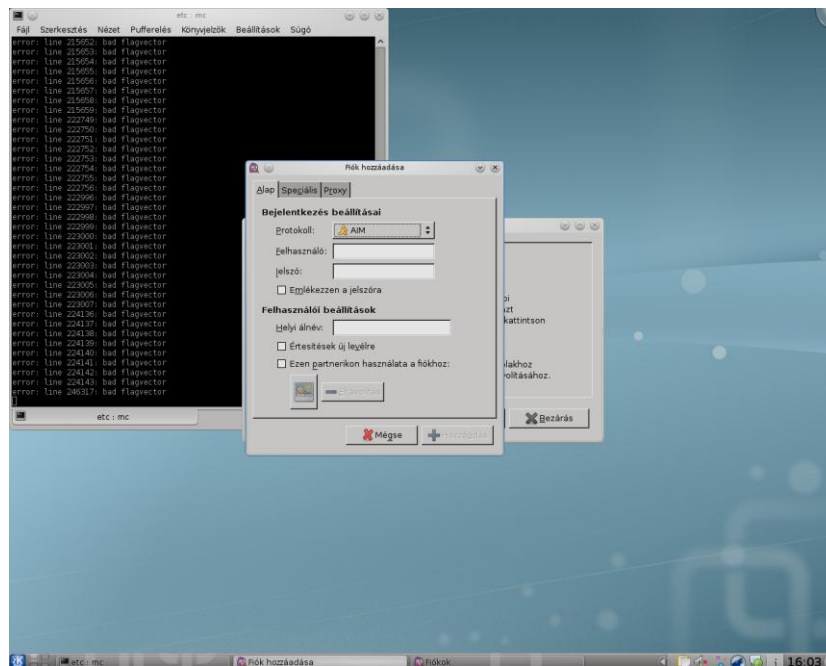
```
apt-get install gimp
```


Csevegő:

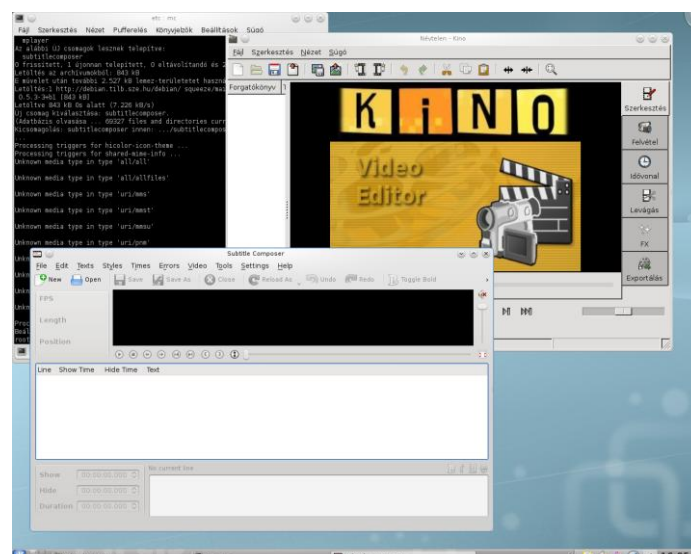
Erre a célra Linux alatt a legmegfelelőbb a gaim nevű program, mely számtalan „instant message” protokollt támogat (MSN, Yahoo, ICQ, IRC, GoogleTalk, facebook, stb.):

```
apt-get install pidgin
```

Videó-szerkesztés:

A videó-szerkesztés egyik gyakori formája Linux alatt a kino, valamint a subtitlecomposer, mellyel a videók alá szerkeszthetünk feliratokat:

```
apt-get install kino subtitlecomposer
```


Windows applikációk futtatása Linux alatt:

Linux alatt lehetőségünk van Microsoft Windows környezetre írt programok futtatására:

```
apt-get install wine
```

Ez a prancs egy windows környezetet hoz létre a home könyvtárunk **.wine** könyvtára alatt.

Használata a következő:

```
root@teacerb#: /home/windows/wine setup.exe
```